

Afganistano karo dalyvis: Lietuva dalyvauja antroje Afganistano okupacijoje

Mindaugas Jackevičius,

2008 m. liepos 17 d. 17:15

NATO misija Afganistane tėra ta pati okupacija, 1979-1989 m. vykdyta Sovietų Sąjungos. Kariuomenėms pasitraukus iš Afganistano ir Irako, Lietuvą, kaip ir kitas „misijose“ dalyvaujančias šalis, užplūstų tūkstančiai pabėgėlių. Tuo įsitikinęs Afganistano karo dalyvis Zigmąs Stankus, ketvirtadienį interneto konferencijoje **pristatęs** memuarų apie Afganistano karą knygą „Kaip tampama albinosais“.

Zigmąs Stankus

(J.Markevičiaus nuotr.)

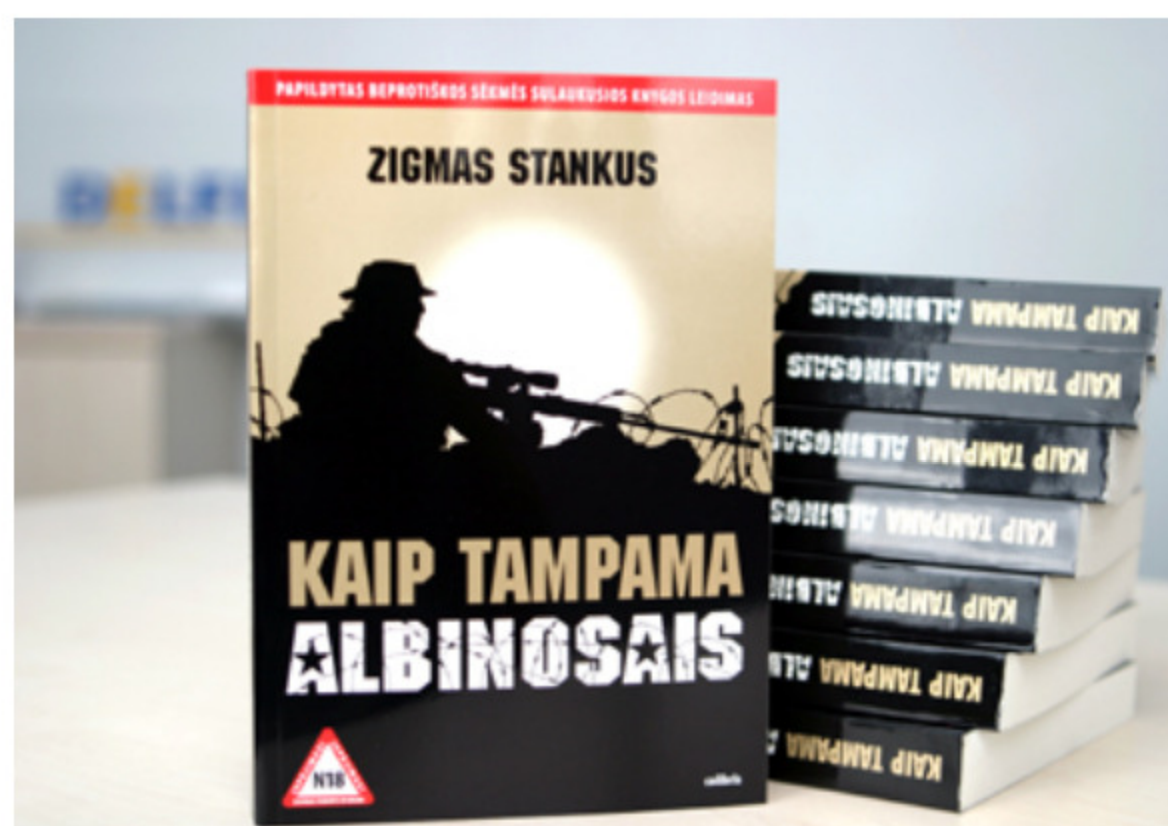
Atsakinėdamas į skaitytojų klausimus, 1979-1981 m. Afganistane kariavęs Z. Stankus aiškino, kad šiandien misijoje Afganistane kartojasi ir tezės, ir naudojama taktika, ir visa propaganda, naudota Afganistano karo metais.

Jis skeptiškai vertina ir Lietuvos dalyvavimą misijoje Irake. „Lietuvai abiejuose karuose šlykščiausias dalykas, kad jei NATO ir JAV armija atsitrauks tiek iš Irako, tiek iš Afganistano, bus šimtai tūkstančių pabėgėlių – kolaborantų su dabartine valdžia. Ir Lietuva, kaip misijų dalyvė, gaus keliasdešimties tūkstančių pabėgėlių, kuriuos turės priimti, kvotą. Tik tada lietuviai atsibus“, - kalbėjo Z. Stankus.

Tuomet, pasak jo, dėl pabėgėlių antplūdžio bus apkaltinti kareiviai ir armija. „Kaip tampama albinosais“ autorius piktinasi, kad šiandien Lietuvoje dažnai prisidengiama įsipareigojimais NATO. „Pirma sakydavo, kad „taip reikia tėvynei“, o dabar – „įsipareigojimai NATO“. Tai gal nereikia politikams duoti įsipareigojimų, kuriuos turi vykdyti visa tauta“, - retoriškai klausė pašnekovas.

Karių nesmerkia

Z. Stankus prisimena, kaip kariaujantiems Afganistane buvo kalama apie atliekamą internacionalinę pareigą - pagalbą darbo ir valstiečių klasei. „Dabar sakoma, kad atliekama pagalbos misija. Tai kuom skiriasi viena pagalba nuo kitos?“, - svarstė jis. Taip, pasak jo, apgaudinėjami Afganistane „taiką palaikantys“ kareiviai.

(J.Markevičiaus nuotr.)

Pasak knygos autoriaus, nereikia naiviai mąstyti, kad Vakarų pasaulis kare dalyvauja nieškodamas naudoti sau. Vakariečiai, anot jo, tikrai nedega noru išmokyti rytiečius gyventi demokratiškai - tuo labiau, kad tos demokratijos jiems esą ir nereikia.

Z. Stankus įsiveržimą į Afganistaną ir Iraką pateisintų tik tada, jei nuvertusios tiek Saddamo Husseino, tiek „Al Qeda“ palaikančius režimus, kariuomenės būtų išėjusios iš tos šalies, palikdamos teisę pačioms tautoms spręsti savo tolimesnį kelią.

„Reikia susivokti, kad Azijos šalys tebegyvena bendruomeninį gyvenimą, susiskirsčiusios pagal gentis, tikėjimus ir nei vienoje šalyje nėra vienybės tautos. Ir kiekviena gentis turi norą dominuoti būtent toje šalyje. Dėl to be perstojo pas juos vyksta karai, kariniai perversmai. Iš kitos pusės paėmus, jiems toks gyvenimo būdas yra įprastas, jų religija žmogaus gyvenime yra dominuojantis faktorius ir vakarietiška demokratija vargu ar atitinka jų moralinius įsitikinimus, tuo labiau brukama per jėgą“, - kalbėjo Z. Stankus.

Tačiau dėl dalyvavimo misijose Afganistane ir Irake jis sakė Lietuvos karių nesmerkiantis - jie esą yra tik įrankis.

„Vyrai, reikia susivokti - aš jūsų kaip karių nekaltinu, jūs vykdotė savo pareigą, bet vykdydami savo pareigą, jūs dalyvaujate kitos šalies okupacijoje, nes režimą nuvertę išvaduotojai išsėina, o šalyje lieka tik okupantai, kad ir kokiomis gražiomis frazėmis tą dengtų“, - klausimą uždavusiam Afganistano Goro provincijoje tarnaujančiam kariui atsakė Z. Stankus.

Kartu pašnekovas užsiminė besitikintis, kad vėliau kariai nebus tautos apkaltinti už pinigus žudę niekuo dėtus afganistaniečius.

Noru Lietuvą pakišti tarp dviejų girnų Z. Stankus pavadino kalbas apie priešraketinės gynybos (PRG) skydo raketų įrengimą Palangoje.

Prarastą kartą nesijaučia

„Aš nemanau, kad tai – prarastoji karta. Korane yra frazė: visame, kas vyksta, yra kažkas gero. Tas pats ir su karu: jis bjaurus dalykas, bet jeigu karts nuo karto mes nepamatytume, kad tai bjaurus nesvetimas dalykas ir likę gyvi apie tai nepasakotų, tai gal visai nežinotume, kaip šitą problemą spręsti“, - į klausimą, ar nesijaučia prarastą kartą, atsakė knygos autorius.

Jis aiškina rašęs ne knygą, o atsakymus į įkyrėjusius draugų klausimus. „Išsivėmiau, išsisakiau, o kas patikės, kas nepatikės... Lietuviai – ganėtinai ciniška tauta, kaip kas norės suprasti, manęs nelabai jaudina“, - kalbėjo jis.

Prieš keletą dienų dienos šviesą išvydusi knyga „Kaip tampama albinosais“ – papildytas pirmąkart 1993 m. išleistos knygos leidimas. Atsiminimus Z. Stankus parašė per du mėnesius.

Iš karo pašnekovas sakė turintis vienintelį pasitenkinimą - jaučiasi išlaikęs vyriškumo egzaminą.

„Pasak Remarko, vienintelis pateisinamas karas - ginant savo Tėvynę. Jeigu grėstų Tėvynei pavojus kaip teritorijai, o ne būčiau siunčiamas kažkur, prisidengiant lozungu, kad Tėvynei ar NATO reikia važiuoti kitos šalies okupuoti, be abejonės, imčiau ginklą“, - sakė Afganistano karo dalyvis, paklaustas, ar esant reikalui į rankas paimtų ginklą. Labiausiai kare vyrą sukūrė įvykis, kai iš granatsvaiddžio pamušus mašiną mechanikas sau peiliu mėgino nusipjauti tik ant audinių besilaikančią koją.

Iš viso Afganistano kare tarnavo iki 5 tūkstančių lietuvių karių.